

Извештај о скринингу

Србија

Поглавље 16 - Опорезивање

I. САДРЖАЈ ПОГЛАВЉА

Правне тековине у погледу **индиректног опорезивања** се углавном састоје од усаглашеног законодавства у области пореза на додату вредност (ПДВ) и акциза. *Порез на додату вредност* укључује примену некумулативног општег пореза на потрошњу која се обрачунава за све фазе производње и дистрибуције робе и услуга. Правне тековине о ПДВ предвиђају једнак порески третман домаћих и страних трансакција. ПДВ се такође заснива на начелу неутралности, при чему је порез који се примењује пропорционалан цени, без обзира на број посредних трансакција.

У области *акциза*, правне тековине садрже хармонизовано законодавство у погледу енергетских производа, укључујући електричну енергију и нафтне деривате, производе од дувана и алкохолна пића. Законодавство ЕУ успоставља структуру акцизе коју би требало наплатити, заједно са системом минималних стопа за сваку групу производа. Роба подлеже царини када се производи у ЕУ или увезе из треће земље. Међутим, у начелу, дажбина је платива само држави чланици у којој се роба пласира на тржиште ради потрошње (уз извесне ограничене изузетке) и плаћа се по важећим стопама у тој истој држави чланици. Законодавство ЕУ прописује одредбе о производњи, држању, кретању и надзору акцизне робе, као и одредбе о дозвољеном преносу робе када је реч о путницима. Што се тиче акцизних производа, њихово држање и кретање у комерцијалне сврхе унутар унутрашњег тржишта и даље се пажљиво прати како би се утврдила наплативост дажбина.

Правне тековине у области **директног опорезивања** се односе на одређене аспекте пореза на добит и избегавање двоструког опорезивања. Усредсређеност је на отклањању дисторзије у погледу прекограничних привредних делатности између предузећа унутар Уније. *Кодекс понашања* за опорезивање предузећа представља политичку обавезу држава чланица у суочавању са штетном пореском конкуренцијом. Од држава чланица се захтева да не уводе нове штетне пореске мере и елиминишу постојеће.

Законодавство ЕУ у области **административне сарадње и узајамне помоћи** између пореских и царинских органа држава чланица пружа алате за размену информација како би се спречила утаја и избегавање пореза и пружа им помоћ у примени царинског законодавства. Одређене информације везане за порезе и царинске дажбине се аутоматски размењују, док се друге информације размењују спонтано или на захтев.

Правне тековине у области **оперативних капацитета и компјутеризације** обухватају различите области опорезивања. Правне тековине о Систему размене информација о порезу на додану вредност (*VIIES*) предвиђају директну електронску размену података између државних органа задужених за ПДВ. То омогућава државним администрацијама да прате и контролишу трговину унутар ЕУ и откривају могуће неправилности. Поред тога, неопходан је специфичан ИТ систем (*Mini One Stop Shop - MOSS*) за успостављање међуповезаности у сврхе размене информација између држава чланица, који је повезан са посебним програмом за електронске услуге, телекомуникације и радиодифузију, које ЕУ грађанима, односно лицима која нису порески обвезници, пружају трговци који немају седиште у држави чланици потрошње. Повраћај ПДВ је систем који омогућава регистрованим трговцима који плаћају ПДВ да добију повраћај улазног ПДВ који се плаћа у другој држави чланици у којој трговац нема пословне јединице или седиште. Административна сарадња користи стандардизоване електронске форме (е-обрасце) за комуникацију и тражења информација за које се сматра да обезбеђују тачно опорезивање делатности у свакој држави чланици. Европска комисија обезбеђује ове обрасце, које дистрибуирају и подржавају ИТ службе из

сваке државе чланице. У погледу акциза, правне тековине захтевају да системи за информисање држава чланица дозволе размену информација о произвођачима и трговцима акцизних производа. Такви системи су Европски регистар оператора (Систем за размену података о акцизама - SEED) и систем за праћење *Информациони систем за управљање централним услугама који се тичу акциза (CS/MISE)*. Кретање акцизних производа под режимом суспензије надгледа се унутар ЕУ путем електронског Система за контролу кретања акциза (EMCS). У области директног опорезивања, од држава чланица се тражи да успоставе систем аутоматске размене информација за пет категорија прихода и капитала (приход од запослења, неопорезиви трошкови, пензије, производи за животно осигурање и власништво над приходима од непокретне имовине), као и за пет категорија информација о финансијском извештајима (дивиденде, капитални добици, било који други приход остварен у односу на имовину у финансијском извештају, било који износ у вези са којим је финансијска институција обвезник или дужник, укључујући било коју отплату, биланс рачуна) путем стандардних информатичких формата. Употреба стандардних образаца и ИТ формата је предвиђена и у области информација размењених на захтев и спонтано.

II. УСКЛАЂЕНОСТ ДРЖАВЕ И КАПАЦИТЕТ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ

Овај део резимира информације које је Србија доставила и дискусију у току скрининг састанка. Србија је прихватила правне тековине у погледу опорезивања, са свим правима и обавезама.

Србија је изјавила да се њен порески систем углавном заснива на следећем законском оквиру:

- Пореска управа: *Закон о пореском поступку и пореској администрацији* који садржи главне пореске поступке, укључујући процес оснивања, регистрације и контроле пореских обвезника, као и организацију органа пореске управе.
- Закони о директном опорезивању: *Закон о порезу на доходак грађана* који опорезује доходак физичких лица; *Закон о порезу на добит правних лица* који се односи на порез на добит правних лица; *Закон о порезима на имовину* (у делу који се односи на порез на имовину); *Закон о употреби, власништву и држању робе*.
- Закон о индиректном опорезивању: *Закон о порезу на додату вредност* за порез на додату вредност; *Закон о акцизама* за акцизе; *Закон о порезу на имовину* (у делу који се односи на порез на наслеђе и поклон и на порез на пренос апсолутна права); и *Закон о порезу на премије неживотних осигурања*.

Према наводима Србије, укупни порески приходи (искључујући доприносе за социјално осигурање) у 2014. години чинили су преко 18% бруто домаћег производа (БДП). Највећи допринос пореским приходима дају ПДВ (55% пореских прихода) и акцизе (28%), док корпоративни порези (8%) и порези на доходак грађана (5%) играју мању улогу.

Што се тиче институционалне организације, Сектор за фискални систем у оквиру Министарства финансија задужен је за опорезивање. Наведени сектор је регулаторно тело. Његов шеф је помоћник министра финансија задужен за фискални систем, који је одговоран министру преко државног секретара. *Пореска управа*, која је спроведбени орган, представља тело у саставу Министарства финансија, које има преко 5500 запослених. Директор Пореске управе је одговоран министру финансија.

У погледу Косова*, Србија је објаснила да је фискална територија земље иста као и њена царинска територија и да се према Резолуцији Савета безбедности УН 1244/1999 за испоруку

*Ова ознака не доводи у питање ставове о статусу и у складу је са Резолуцијом СБУН 1244/1999 и Мишљењем Међународног суда правде о проглашењу независности Косова.

робе и услуга на Косово и са Косова обезбеђује сличан порески третман као у погледу извоза и увоза и снабдевања услуга у односу на треће земље.

II.a. Индиректно опорезивање

Србија је увела **порез на додату вредност** 2005. године, а Закон о ПДВ следи модел законодавства ЕУ о ПДВ. Према подацима за 2014. годину, приходи од ПДВ чине преко 26% укупних државних прихода; они су, заједно са доприносима за социјално осигурање (28% прихода) најважнији извори државних прихода. Генерално, законодавство Србије о ПДВ добро је усклађено са правним тековинама.

Порески обвезници су сва лица која су власници самосталних привредних друштава или управљају привредним друштвима чија је делатност испорука робе и услуга, односно друштвима чије пословање подразумева испоруку новоизграђених објеката или увоз робе. Јавне институције су исто тако порески обвезници ако испоручују робу и услуге које би неопорезивањем могле да доведу до нарушавања конкуренције.

Према наводима Србије, опорезиве трансакције представљају испоруку робе и услуга пореских обвезника уз накнаду на територији Србије у току њихове привредне активности, као и увоз робе у земљу. Продаја робе подразумева пренос права располагања материјалним добрима лицу које може располагати овом робом као власник, осим ако закон не прописује другачије. Испорука услуга је свака трансакција која није продаја робе. Међутим, продаја робе и испорука услуга не укључују пренос имовине, уз накнаду, ако је стицалац већ порески обвезник или постане порески обвезник на основу преноса и ако настави да обавља исту пословну делатност. Штавише, замена роба у гарантном року и испорука бесплатних пословних узорака, рекламног материјала и поклона мале вредности се не сматрају опорезивом испоруком. Продаје робе се опорезује на месту испоруке, а услуге се обично опорезују код пружаоца услуга.

Према наводима Србије, опорезиви износ, или пореска основица, је накнада коју добављач добија за продају робе или испоруку услуга. Када је у питању увоз, то је вредност робе утврђене у складу са царинским законодавством. Опорезиви износ укључује акцизе и друге порезе, таксе, царине и друге увозне дажбине, осим ПДВ, и укључује споредне трошкове, као што су паковање, превоз и трошкови осигурања, које добављач наплаћује од потрошача. Пореска основица не укључује попусте одобрене у тренутку испоруке или износе које порески обвезник прима од клијента за трошкове плаћене у име клијента.

Србија је навела да је стандардна стопа ПДВ 20%. Смањена стопа је 10% и покрива основне прехранбене производе; лекове и ортопедске предмете; ђубрива и средства за заштиту биља; уџбенике и наставне средства; новине и периодичне публикације; дрво за огрев, природни гас, топлотну енергију за грејање; услуге смештаја у хотелима, камповима и другим смештајним објектима; приступ представама, биоскопима, изложбама и културним и спортским догађајима; одређене услуге које обухватају основне потребе (односно, питка вода, отпадне воде, јавне хигијенске услуге, јавни превоз путника, погребне услуге и сродни производи и услуге); као и пренос стамбене имовине.

Регистрација за ПДВ је обавезна за лица са местом оснивања у Србији са прометом већим од 8.000.000 динара (~ 65.000 евра). Сходно томе, мали порески обвезници, укључујући и пољопривредници, чији годишњи промет износи мање од 8.000.000 динара, нису обавезни да се региструју за ПДВ и немају право на одбитак ПДВ. За пољопривреднике који врше испоруку робе или услуга, купци морају да плате компензацију од 8% од

вредности примљене робе и услуга, при чему добијају порески кредит за куповину тих производа.

Србија примењује изузеће од ПДВ са правом одбитка улазног ПДВ на извоз и асимилиране трансакције, укључујући унутрашњу обраду, транспорт и друге услуге везане за извоз, снабдевање робом и испоруке у зоне без царине и царинска складишта; међународни превоз путника ваздушним и речним транспортом; снабдевање ваздухоплова и бродова за међународни превоз лица и робе; испорука злата Народној банци Србије; снабдевање дипломатских мисија и међународних организација и њиховом страном особљу; као и куповина робе и испорука услуга у циљу спровођења међународних уговора о бесповратним средствима, зајмовима и кредитима.

У Србији постоје пореске олакшице без права одбитка улазног ПДВ, између осталог, за: снабдевање новцем, хартијама од вредности или капиталним трансакцијама; гарантне, посредничке и инвестиционе фондове; услуге осигурања и реосигурања; земљиште и њен лизинг; испорука објекта, осим када је у питању први пренос новог објекта; услуге изнајмљивања станова за становање; здравствену заштиту; социјалну заштиту и бригу; едукативне услуге, смештај и исхрану студената; услуге непрофитних организација у области културе, спорта или науке; услуге верског карактера које пружају регистроване цркве и верске заједнице; услуге јавног емитирања, осим услуге комерцијалног карактера.

Србија дозвољава изузеће од ПДВ за увезену робу, као што је роба која се увози по међународном уговору о донацији или хуманитарној помоћи, роба увезена на основу међународних споразума којим се утврђују пореске олакшице, роба која подлеже суспензији или ослобађању од царинских поступака (бесцаринске продавнице, привремени увоз, транзит, итд.), одређена некомерцијална роба као што је она која је обухваћена дозвољеним уносом робе за путнике у Србију, пошиљке мале вредности које су физичка лица добила бесплатно под условом да нису комерцијалне, као и предмети за домаћинство које су донели са собом нови стални резиденти. Даља изузећа се односе на пољопривредне делатности пољопривредних произвођача који живе у пограничној зони и на одређени увоз медицинске и ортопедске опреме, као и на посебно осмишљене алате које су предвиђене за различите категорије особа са инвалидитетом.

Србија има посебне програме за пољопривреднике, туристичке агенције, половну робу, уметничка дела, предмете колекционара и антиквитете.

Земља надокнађује ПДВ који се плаћа при куповини хране и опреме за бебе, те врши компензацију и купцима који су по први пут купили стамбену јединицу. Србија такође рефундира ПДВ хуманитарним организацијама, традиционалним црквама и верским заједницама. Србија је признала да такве надокнаде и повраћаји нису усклађени са правним тековинама.

Порески обвезници ПДВ морају да воде евиденцију, да издају рачуне за сваку продају и авансно плаћање, подносе доказе о повраћају ПДВ, који укључују излазни и улазни ПДВ, и да плаћају нето износ по подношењу својих пореских пријава. Закон прописује који се подаци о добављачу, клијенту и специфичности продаје морају наћи на потврди, укључујући стопу и износ ПДВ. Порески обвезници ПДВ морају да подносе месечне или кварталне пореске пријаве у зависности од њиховог годишњег промета.

Српске власти су изјавиле да ће најпроблематичније ставке у процесу усклађивања са правним тековинама о ПДВ бити укидање смањене пореске стопе од 10% за пренос стамбене имовине и повраћај ПДВ за традиционалне цркве и верске заједнице, као и за оне који први пут купују стамбену јединицу, односно купце хране и опреме за бебе.

Србија примењује **систем акциза** од 2001. године. У току 2014. године, приходи од акциза били су близу 14% укупних државних прихода. Више од половине прихода од акциза произлази из акциза на енергенте, док је дуван на другом месту. Акцизни приходи од остала два акцизна производа, алкохолних пића и кафе, чинили су мање од 1% укупних државних прихода.

Обавеза плаћања акциза постоји за акцизне производе произведене у Србији или увезене у Србију. Извезена роба није опорезива. Постоји режим суспензије акциза за акцизна складишта.

Од јануара 2017. године, акцизу коју плаћају домаћи произвођачи се мора рачунати месечно, а пореска пријава се доставља пореском органу у року од 15 дана од краја сваког месеца. Увозници плаћају своје акцизе на исти начин као и царинске дажбине на увоз.

Неки енергетски производи који се користе у специфичне сврхе могу да подлежу повраћају дела плаћене акцизе (нпр: гасна уља која се користе као моторно гориво за превоз, минерална уља за индустријске сврхе или горива која се користе за грејање). Пореска управа наплаћује пун износ акцизе након што се производ пусти у промет потрошачима. Након тога, када се роба потроши у сврхе које омогућавају смањење стопе, корисник може затражити надокнаду прекомерно плаћене акцизе.

Одрицање од акциза на увоз или на продају се врши у следећим случајевима: продаја ван Србије, продаја дипломатама и међународним организацијама; керозин за ваздухопловне сврхе; бесцаринске продавнице; некомерцијални производи које у ограниченом обиму могу унети путници из иностранства и горива у стандардним резервоарима моторних возила која долазе из иностранства.

Путницима је дозвољено да без плаћања ПДВ и акциза увозе следеће ставке као лични пртљаг: када је реч о дуванским производима: 200 цигарета или 100 цигарилоса (цигаре тежине до 3 грама по комаду) или 50 цигара или 250 грама дувана за пушење или 250 грама свих ових производа укупно; за алкохолна пића: један литар жестоког пића који садржи више од 22% алкохола по запремини или један литар алкохолног пића са мање од 22% алкохола по запремини или један литар пенушаваог и слатког вина или два литра другог вина или одговарајуће количине која комбинује горе наведена пића; за парфеме: парфем или једна тоалетна вода. Поред личног пртљага, путницима је дозвољено да увезу производе, ако нису намењени за препродају, ослобођени ПДВ до укупне вредности од 100 евра.

Табела у наставку приказује износ акциза за алкохолна пића у Србији 31. децембра 2015. године. Ради лакшег разумевања, такође су приказане акцизне стопе у ЕУ у сличним категоријама. Законодавство Србије прави разлику између онога што се дефинише као ракије од воћа (шљивовица) и ракије од житарица (виски), а износи акцизе на ове производе значајно се разликују.

Алкохолни производи	Износ акцизе у Србији	Минимални износ акцизе у ЕУ
Пиво (преко 0,5% алкохола)	0.19 евра/ лит	Пиво: 1.87 EUR/хл/°алкохола (≈ 0.09 евра/ лит од 5°)
	-	Вино и ферментисани производи осим пива и вина (до 18% алкохола по запремини) 0 евра/ хл производа (≈ 0 евра/ Лит)
Пића са малим садржајем алкохола¹ (од 5 до 15% алкохола)	0.17 евра/ лит	Полупроизводи (пића између 1,2% и 22% алкохола по запремини) 45 евра/ хл производа <i>0.45 евра/ лит</i>
Ракије од житарица и осталих пољопривредних сировина (> 15°)	Виски 40°: 2.51 евра/ лит	Етил-алкохол (производи преко 22% алкохола по запремини) 550 евра/ хл (≈ 2.20 евра/ лит од 40°) (≈ 2.48 евра/ лит од 45°) (≈ 2.50 евра/ лит од 45,4°) (≈ 5.28 евра/ лит од 96°)
Воћне ракије (>15°)	Шљивовица од 45°: 0.99 евра/ лит	
Жестока алкохолна пића и ликери (између 15° и 55° алкохола)	Вотка 45.4°: 1.61 евра/ лит	
Етил-алкохол	-	

Износи су обрачунати према курсу 1 евро = 123 динара.

У Србији не постоје акцизе за етил алкохол. Акцизне маркице су обавезне за контролисање плаћања акциза на алкохолна пића, осим на пиво.

Ракија коју произведе физичко лице за сопствену потрошњу изузета је од акциза. Србија је приметила да количине које покривају сопствене потребе нису дефинисане.

На све регистроване произвођаче алкохолних пића примењује се исти порески третман у смислу акциза без обзира на обим производње.

Произведене дуванске прерађевине које подлежу акцизама од 30. јуна 2015. године наведене су у табели која следи. Поред тога, она приказује акцизне стопе у ЕУ за сличне категорије због упућивања. У случају цигарета, утврђена просечна малопродајна цена (WAP) по паковању се користи за утврђивање минималног износа акцизе. Државни органи одређују утврђену просечну малопродајну цену два пута годишње. Утврђена

¹ Од 1. јануара 2016. године, категорија пића са малим садржајем алкохола укључују пића која садрже између 1.2% алкохола по запремини и испод 15% алкохола по запремини.

просечна малопродајна цена за паклицу од 20 цигарета у току прве половине 2015. године била је 1,65 евра. Минимални износ акцизе коју цигарете морају да имају је 100% од укупног износа акцизе (специфичне и *ad valorem*) одређен за утврђену просечну малопродајну цену. Србија је признала да се дефиниција дуванских производа мора даље усклађивати са правним тековинама.

Дувански производи	Опорезивање акцизама у Србији	Опорезивање акцизама у ЕУ
Цигарете	<p>Специфична акциза²: 0,43 евра/ по паклици од 20 цигарета (21,50 за 1000 комада)</p> <p><i>Ad valorem</i> акциза: 33% малопродајне цене (0,54/ по паклици према утврђеној просечној малопродајној цени од 1,65 евра)</p> <p>Минимална укупна акциза (специфична + <i>ad valorem</i>): 100% укупне акцизе од утврђене просечне малопродајне цене (0,43+0,54 = 0,97 евра/ паклица = 48,5 евра/ 1000 ком)</p>	<p>Специфична акциза: Износ би требало да буде између 7,5% и 76,5% укупног пореза (специфична + <i>ad valorem</i>+ ПДВ)</p> <p><i>Ad valorem</i> акциза</p> <p>Услови за минималну укупну акцизу (одређена + <i>ad valorem</i>): 1. Најмање 60% од утврђене просечне малопродајне цене, и 2. Најмање 90 евра/ 1000 ком</p>
Цигарете и цигарилоси	0,18 евра/ комад) (180 евра/ 1000 ком)	Минимални износ акцизе: 12 евра/ 1000 ком
Дуван за пушење и друге дуванске прерађевине (фино резани дуван, дуван за лулу, дуван за жвакање и бурмут)	<p>41% малопродајне цене по кг</p> <p>Услови за минимални износ акцизе: Већи од два износа: 1. Најмање 100% од износа акциза добијено је на основу дажбине од 41% на утврђену просечну малопродајну цену категорије - дуван за пушење и друге дуванске прерађевине; 2. Најмање 65% (у 2015. години) акциза наплаћено је на утврђену просечну малопродајну цену за 1000 комада цигарета</p> <p>Минимална акциза на фино резани дуван је 31,71 евра/ кг.</p>	<p>Фино резани дуван за пушење: Минимална акциза: 46% утврђене просечне малопродајне цене финог резаног дувана; или 54 евра/ кг (у 2015. години)</p> <p>Други дуван за пушење: Минимална акциза: 20% утврђене просечне малопродајне цене; или 22 евра/ кг (у 2015. години)</p>

Износи обрачунати према курсу 1 евро = 123 динара.

У Србији, цигарете морају бити обележене акцизним контролним маркицама.

Србија је усвојила закон који је додатно повећао стопе акцизе на дуван у 2016. години како би се смањила разлика у односу на минималне нивое у правним тековинама.

² Специфична акциза која важи до 30. јуна 2015. године. Дажбина од 1. јула до 31. децембра 2015. године износила је 0,45 евра/ по паклици.

Неки енергетски производи, као што су нафтни деривати и биогорива, подлежу акцизама. У табели која следи наведени су производи који подлежу акцизама и износи који се наплаћују крајњим корисницима на дан 31. децембра 2015. године. Укључени износи су коначни износи акцизе, која се наплаћују након одузимања смањеног износа акцизе коју су српске власти дозволиле за специфичну употребу одређених горива. Крајњи корисник може затражити повраћај смањеног износа акцизе тако што ће приложити документе којима се доказује дозвољена употреба горива. Ради упућивања, табела такође приказује минималне стопе акцизе ЕУ за сличне категорије. У случајевима где су акцизе утврђене различитим јединицама у Србији и ЕУ, оне су претворене у еквивалентне јединице како би се олакшало упоређивање. Адитиви за гориво се такође сматрају предметом акциза са истом стопом као гориво коме се додају.

Акцизе на енергетске производе	Јединица	Износи акциза по јединици у Србији у еврима	ЕУ минимални износ акцизе по јединици ³ у еврима
Оловни бензин	1000 литара	447,15	421,00
Безоловни бензин	1000 литара	406,50	359,00
Керозин ⁴ коришћен:			
- као моторно гориво	1000 литара	413,17	330,00
- као моторно гориво у индустријске и комерцијалне сврхе;		0,00	21,00
- за грејање	1000 литара	---	0,00
	1000 литара		
	1000 литара		
Гасна уља коришћена:		406,50	
- као моторно гориво;			330,00
• за превоз лица и предмета ⁵	1000 литара	333,82	
• у индустријске и комерцијалне сврхе;	1000 литара	0,00	21,00
- за грејање	1000 литара	21,06	21,00
	1000 литара		
Остали нафтни производи добијени фракцијама уља са опсегом дестилације до 380 °C ⁶	1 килограм	0,50	? ⁷
- за индустријске сврхе;	1 килограм	0,00	? ⁷
Уље за ложење	1000 кг	---	15,00

³Директива 2003/96/ ЕК, Анекс I, Табела А, Табела Б и Табела В.

⁴ Акциза на керозин износи 62 динара / кг; 1 кг керозина = 1.22 лит; 1 евро= 123 динара.

⁵Од августа 2015. године, употреба гасних уља као моторно гориво за теретне бродове на унутрашњим пловним путевима обрисана је као посебна категорија и укључена је у ову наведену.

⁶ Тарифни број према Комбинованој номенклатури (КН): 2710 12 11 00, 2710 12 15 00, 2710 12 21 00, 2710 12 25 00, 2710 12 90 00, 2710 19 11 00, 2710 19 15 00, 2710 19 29 00, 2710 19 31 00, 2710 19 35 00, 2710 19 99 00, 2710 20 90 19 и 2710 20 90 99

⁷Ако у Директиви о опорезивању енергије нема специфичне стопе, производе би требало опорезовати по стопи еквивалентног енергетског производа.

Акцизе на енергетске производе	Јединица	Износи акциза по јединици у Србији у еврима	ЕУ минимални износ акцизе по јединици ³ у еврима
Течни нафтни гас (ТНГ) употребљен:			
- као моторно гориво;	1000 кг	325,20 173,25	125,00
- као моторно гориво у индустријске и комерцијалне сврхе;	1000 кг	0,00	41,00
- за грејање	1000 кг	37,24	0,00
Биогорива и биотечности ⁸	1000	422,52	? ⁹
- као моторно гориво за транспорт;	литара	333,82	? ⁹
- за грејање;	1000 литара	21,06	? ⁹
Природни гас		---	
- као моторно гориво;	гигацул		2,60
- као моторно гориво у индустријске и комерцијалне сврхе;	гигацул		0,30
- за грејање: пословна употреба	гигацул		0,15
- за грејање: непословна употреба	гигацул		0,30
Угаљ и кокс		---	
- за грејање: пословна употреба	гигацул		0,15
- за грејање: непословна употреба	гигацул		0,30
Електрична енергија		7.5% ad-valorem	
- за грејање: пословна употреба	Мегават/ час		0,50
- за грејање: непословна употреба	Мегават/ час		1,00

Износи су обрачунати према курсу 1 евро = 123 динара.

Ниједна акциза се не примењује на уље за ложење, природни гас или битуменски угаљ; минерална уља исто тако нису обележена у пореске сврхе. Србија наплаћује *ad valorem* дажбине на електричну енергију од августа 2015. године.

У Србији кафа подлеже акцизама. У доњој табели приказани су производи и наплаћивани износи.

Производ од кафе	Акциза
Непржена кафа	0.68 евра/кг
Пржена кафа	0.85 евра/кг
Пржена кафа	0.93 евра/кг
Екстракти, есенције и концентрати	1.27 евра/кг
Други производи од кафе	2,54 евра/ кг кафе у нето тежини коначног производа

⁸ КН: 3826 00 10 00 и 3826 00 90 00.

⁹ Биогорива и биотечности би требало опорезовати по стопи еквивалентног горива. Обично, биодизел се опорезује према стопи која је утврђена за гасно уље, а биоетанол према стопи за бензин. Према члану 16. Директиве о опорезивању енергије, државе чланице могу применити изузеће или смањење од опорезивања за биогорива под условом да се поштују одређени услови.

Чоколада и производи слични чоколади, кремасти производи, слаткиши, пекарски производи, мешавине од пудинга и креме са додатком кафе не сматрају се кафом и не подлежу акцизама за кафу.

Царинска испостава наплаћује акцизу на кафу само приликом увоза.

Србија наплаћује специфичну акцизу на течности за електронске цигарете у износу од 32,52 евра/ литар.

Србија је изјавила да ће даље усклађивати: концепте регистрованог пошљаоца и примаоца акцизних производа и одредбе које се односе на праћење и кретање акцизних производа у односу на Систем за кретање и контролу акциза који је утврђен Директивом 2008/118/ ЕК; начин израчунавања акциза за алкохол и алкохолна пића у односу на Директиву 92/84/ ЕЕЗ и дефиниције акцизних производа са онима садржаним у законодавству ЕУ; минималне нивое опорезивања дувана прописани Директивом 2011/64/ ЕУ; дефиницију енергетских производа који подлежу акцизама (уље за ложење, угаљ и кокс и природни гас) и минималне стопе примењиване за различиту употребу са Директивом Савета 2003/96/ ЕК.

П.в. Директно опорезивање

Закон о порезу на доходак грађана Републике Србије опорезује приходе које остварују физичка лица и примењује се на приходе из свих извора. Предмет опорезивања резидентног физичког лица је доходак остварен унутар и изван Србије. Предмет опорезивања нерезидентног физичког лица је годишњи приход било које врсте из извора у Србији, нпр. зараде, накнаде за коришћење права, капитални приходи, капитални добитици и закуп сопствених некретнина. Опорезиви приходи се сматрају бруто приходи смањени захтеваним трошковима у одређеним процентима. За физичка лица постоји минимална неопорезива зарада која се годишње прилагођава. Србија примењује пореску стопу од 10% за приход од зараде или прихода од самозапошљавања; 15% за приходе од капитала и капиталних добитака; и 20% за приходе од ауторских права, права индустријске својине, закупа сопствених некретнина и већине осталих прихода. Уопштено, платиоци прихода подлежу порезу на одбитку који се одузима од плаћеног прихода. У неким случајевима, порез по одбитку се наплаћује само ако је платилац прихода правно лице или предузетник.

Поред тога, Србија примењује Годишњи порез на доходак грађана којим се опорезује збир претходно поменутих извора прихода који премашује износ који је неопорезив (три пута више од просечног годишњег прихода запосленог у Србији). Пореска стопа је 10% за опорезиви износ који је до шест пута већи од просечне годишње зараде и 15% за преостали део који је најмање шест пута већи од просечне годишње зараде.

Приходи од штедње у српским динарима и остали депозити (временски или по потреби) не сматрају се опорезиви према порезу на приход од капитала и не сматрају се опорезиви ни по годишњем порезу на доходак грађана. Они су опорезовани и задржани на 15% од износа остварених прихода.

Нерезиденти и резиденти Србије се опорезују на исти начин и по истој стопи за приходе остварене на територији Србије, осим ако је другачије уређено Споразумом о избегавању двоструког опорезивања. Када платилац прихода није обавезан да обрачунава и плаћа порез по одбитку, већ тип прихода захтева задржавање, порески обвезник нерезидент је дужан да поднесе пореску пријаву.

Доња табела резимира режим задржавања прихода у случају физичких лица.

Врста примљене закупнине	Резидент	Нерезидент
Камата	Порез по одбитку, стопа 15%	Порез по одбитку, стопа 15%
Дивиденда	Порез по одбитку, стопа 15%	Порез по одбитку, стопа 15%
Накнада за коришћење права	Порез по одбитку, стопа 20%	Порез по одбитку, стопа 20%
Остали приходи	Порез по одбитку, стопа 20%	Порез по одбитку, стопа 20%

Закон о порезу на добит правних лица опорезује приход који остварују правна лица (корпорације, задруге или непрофитне организације). Порески обвезник се сматра резидентним или нерезидентним субјектом у зависности од тога да ли се главна канцеларија налази у Србији или да ли се ефективно управља и врши контрола из те државе. Резидентним субјектима се опорезује сва њихова добит, а нерезиденти се опорезују само када је у питању добит остварена преко сталне пословне јединице или одређених прихода остварених у Србији без сталне пословне јединице који су предмет пореза по одбитку.

Основица пореза на добит правних лица је опорезива добит утврђена у фискалном билансу стања усклађивањем добити пореског обвезника пријављеног у билансу успеха који је састављен у складу са рачуноводственим законодавством које се заснива на међународним стандардима и методама признавања, мерења и процене прихода и расхода које пружа Министарство финансија. Закон процењује приходе и расходе непрофитних организација и сталних пословних јединица нерезидентних пореских обвезника. Одређени расходи се не признају, а други само до одређеног процента. Ово се односи на рекламне и пропагандне материјале где се трошкови обрачунавају само до 10% укупног прихода. Приходи су такође прилагођени и ослобођени како би се избегло двоструко опорезивање. Ово је случај за приходе од дивиденди и добити од осталих резидентних субјеката. Такви приходи су изузети од пореске основице примаоца, ако је платилац предмет пореза на добит правних лица према пореском закону. Порез по одбитку који смањи платилац сматра се коначним и брише пореску обавезу. Капитални добици и губици укључени су у опорезиву добит. Ако капитални губитак настане након поравнања годишњих капиталних добитака и губитака, дозвољено је да се губици надокнађују до пет година на основу будућих капиталних добитака. Пореска стопа на добит предузећа је 15% за све субјекте.

Доња табела наводи режим задржавања прихода у случају физичких лица.

Примљена закупнина	Резидент	Нерезидент (осим ако се не примењује споразум о двоструком опорезивању)
Камата	Нема пореза по одбитку Порез на доходак од 15%	Порез по одбитку, стопа 20%, правно лице које подлеже систему преференцијалног пореза са стопом од 25%
Дивиденда	Нема пореза по одбитку Приход није укључен у основу	Задржавање, стопа 20%
Накнада за коришћење права	Нема задржавања Порез на доходак од 15%	Порез по одбитку, стопа 20%, правно лице које подлеже систему преференцијалног пореза са стопом од 25%
Остали приход	Нема пореза по одбитку Порез на доходак од 15%	Порез по одбитку, стопа 20%, правно лице које подлеже систему преференцијалног пореза са стопом од 25%

Порески кредити су дозвољени како би се избегло међународно двоструко опорезивања, али само до износа који би се одредио приликом примене одредаба српског закона о добитку предузећа у иностранству или о приходима који су примљени из иностранства. Порески кредит може користити резидентни порески обвезник који зарађује друге приходе и плаћа порез по одбитку у тој држави, али не сме да прелази износ који би се израчунавао наплаћивањем пореске стопе од 15% на основицу једнакој износу од 40% прихода на који је порез по одбитку плаћен у тој држави.

Матично привредно друштво са седиштем у Србији мора у своју пореску основицу укључити дивиденде примљене од своје нерезидентног зависног друштва у другој земљи и има право да добије порески кредит за износ пореза који је исплаћивало његово нерезидентно зависно друштво у другој земљи на дивидендама обухваћене приходима матичног привредног друштва, као и за порез по одбитку које је нерезидентно зависно друштво платило у другој држави за такве исплаћене дивиденде. Порески кредит се обрачунава као износ који би био плаћен према пореском закону Републике Србије за такву добит.

Матично привредно друштво са седиштем у Србији мора у свој пореску основицу укључити приход остварен у другој држави као камате и ауторске накнаде за коришћење права и има право на порески кредит. Износ пореског кредита је износ исплаћеног пореза по одбитку, али само до износа који би се израчунао применом пореске стопе утврђене српским законом (15%) на основицу која је једнака износу од 40% прихода зарађене од камата/ накнада за коришћење права. Постоје и изузеци за камате добијене од дужничких хартија од вредности које издају одређене јавне управе и владине институције.

Према српском законодавству, међународне конвенције о избегавању двоструког опорезивања замењују одредбе домаћег закона. Републике Србија је обавестила да тумачење које се у пракси примењује у вези са споразумима о елиминацији двоструког опорезивања пажљиво прати Модел конвенцију Организације за економску сарадњу и развој (ОЕЦД).

Србија има пореске олакшице за непрофитне организације и нека предузећа са значајним друштвеним услугама (стручно обука, рехабилитација, запошљавање особа са

инвалидитетом). Постоје и пореске олакшице за велике инвестиције (више од осам (8) милиона евра и које доведу до запослења више од 100 радника).

Када је у питању пренос средстава, српско законодавство¹⁰ предвиђа одлагање пореза за статусне промене, као што су спајања, поделе или делимичне поделе, али само између резидентних пореских обвезника. Пренос средстава у случају промена статуса као што су они предвиђени Директивом о спајању (Директива Савета 2009/133/ ЕК) и дистрибуција акцијског капитала се не сматрају продајом имовине. Стога, пренос средстава у случају промена статуса не подлеже порезу на добит. Право на одлагање плаћања пореза на добит од капиталних добитака дозвољено је када власник правног субјекта који је пренео имовину прими надокнаду у виду акција, чак и ако постоји делимично готовинско поравнање које не прелази 10% од укупног износа номиналне вредности (или у одсуству рачуноводствене вредности) стечених акција. Пореска обавеза за капиталне добитке настаје у тренутку када правни субјекат који је стекао имовину путем статусне промене прода наведену имовину. Пренос оперативних губитака се ослобађа од опорезивања у случају статусних промена. У случају када се имовина зависног друштва пренесе на матично привредно друштво, последња наведена није обавезна да утврђује капиталну добит или губитак.

Када је у питању консолидација привредних друштва у пореске сврхе, српско законодавство сматра да су привредна друштва повезана када матично привредно друштво има директну или индиректну контролу у виду најмање 75% акција или учешћа у зависном друштву. Повезана привредна друштва, уколико су резидентне у Србији, имају право на консолидацију. Свака привредно друштво представља своју пореску пријаву, а матично привредно друштво такође мора да поднесе консолидовани фискални биланс стање групе, у којој се губици неких привредних друштва ублажавају добитима осталих.

Република Србија је информисала да њено законодавство о трансферним ценама које се односе на трансакције између повезаних лица прати модел ОЕЦД-а. Стога, закон предвиђа дефиницију удружења, законску одредбу која омогућава прилагођавање, ограничење прилагођавању које повећава профит (прилагођавања навише), правила о агрегацији и одвајању трансакција; правила о опсезима и захтев за тумачење начела ван дохвата руке у складу са Смерницама ОЕЦД-а. Међутим, удружење се већ може претпоставити са поседовањем 25% акција и камате. Поред тога, у Републици Србији тест захтева процену пореског обвезника, посебно у вези са надлежностима у погледу преференцијалног пореског режима.

Законодавство Републике Србије не укључује поступак узајамног споразума о елиминацији двоструког опорезивања у вези са прилагођавањем добити повезаних предузећа. Србија није потписала Конвенцију о арбитражи ЕУ.

Што се тиче штетне пореске конкуренције, Србија је изјавила да сви правна субјекти подлежу истој пореској стопи од 15%. Пореска основица за порез на добит правних лица се утврђује на исти начин за све пореске обвезнике, изузев за непрофитне организације и нерезидентне пореске обвезнике који генеришу профит у Србији преко сталне пословне јединице и који нису дужни да воде рачуноводствену евиденцију у складу са рачуноводственим прописима.

¹⁰ Дефиниције трансакција које доводе до промена власништва над привредним друштвом укључене су у Закон о предузећима; исто тако, порески третман трансакција који доводе до промена власништва над привредним друштвом укључени су у Закон о порезу на добит правних лица.

Пореске олакшице се могу увести само законом, а српски закон прописује три врсте пореских ослобођења: за улагање основних средстава и повећање запослености, за непрофитне организације, за стручно оспособљавање, професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом.

П.с. Административна сарадња и узајамна помоћ

Србија примењује 54 међународна споразума о избегавању двоструког опорезивања у вези са порезом на доходак грађана, порезом на добит и порезом на имовину Од тога, 26 су са државама чланицама ЕУ. Постоје два споразума са Луксембургом и Португалом који су у напредној фази преговора. Србија је такође закључила разноврсне споразуме о сарадњи и узајамној помоћи са пореским управама пет других земаља у региону, како би се размениле информације и пружила помоћ у откривању превара у вези са ПДВ и избегавања истог и спречавању прања новца.

У Србији постоји закони о спречавању прања новца и борби против финансирања тероризма. Финансијска обавештајна службе прикупља извештаје о сумњивим трансакцијама, анализира прикупљене податке и издаје извештаје тужилаштвима и полицији. Овим правним прописом се тражи од правних субјеката да идентификују корисника трансакције и да потврде његов идентитет при успостављању пословног односа.

У већини случајева, размена информација се одвија на писмени захтев надлежног органа и углавном се односи на контролу пословног односа и достављање података о бруто опорезивом приходу.

Република Србија је изјавила да неће имати потешкоћа у прихватању правних тековина ЕУ у области административне сарадње. Такође је навела да ће успоставити сектор за размену информација који ће деловати као централна канцеларија за везу. Штавише, земља намерава да побољша техничке капацитете пореског органа како би олакшала ефикасну размену информација. Ово укључује обавезне ИТ системе ЕУ, као што су Систем за контролу кретања акциза (*EMCS*) и Систем размене информација о порезу на додану вредност (*VIIES*).

П.д. Оперативни капацитет и компјутеризација

Административна јединица задужена за пореске системе информационих и комуникационих технологија у Пореској управи Србије је Сектор за информационе и комуникационе технологије. Има близу 120 запослених, што чини око 2% запослених у Пореској управи. За одржавање одређених ИТ апликација ангажовани су спољни сарадници.

Србија је изјавила да је Пореска управа значајно побољшала своју унутрашњу архитектуру информационих технологија и услуга на мрежи. Многи порези се могу поднети искључиво у електронском облику, што ће до јануара 2017. године почети да се примењује на све пореске облике.

Према наводима Србије, Пореска управа је упозната са изазовима који проистичу из захтева ЕУ за међусобну повезаност и интероперабилност које треба решити након приступања ЕУ. Као последица тога, Србија је сматрала да је потребно ИТ стратегију ажурирати и објавити.

Од када је приступила Конвенцији о заједничком транзиту 1. фебруара 2016, Србији је доступна заједничка комуникациона мрежа/ заједнички интерфејс (CCN/CSI), што је предуслов за размену информација са Европском комисијом и државама чланицама ЕУ. Упркос томе што њом управља Управа царина и што подлеже закључењу споразума са другима, Пореска управа би могла искористити тај систем.

Србија је изјавила да не очекује никакве потешкоће у развоју својих информационих и комуникационих система везаних за порезе, у складу са Стратегијом интероперабилности и интерконекције Европске уније, као ни у обезбеђивању несметане размене информација са државама чланицама ЕУ.

III. ПРОЦЕНА СТЕПЕНА УСКЛАЂЕНОСТИ И КАПАЦИТЕТА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ

Општа структура пореског система у Србији је слична оној у земљама чланицама ЕУ. Пореско законодавство је у целини на задовољавајућем нивоу усклађивања са правним тековинама о ПДВ, акцизама и директном опорезивању, док су области сарадње и међусобне помоћи и информатизације у раној фази усклађивања, јер оне нису посебно релевантне за политику до приступања.

Што се тиче *институционалних и административних капацитета*, Пореска управа Републике Србије мора имати одговарајуће системе, поступке и особље како би спровела и применила правне тековине обухваћене овим поглављем, у циљу обезбеђивања хомогеног и усклађеног приближавања ЕУ. Ово захтева развој политика, система, поступака, технологија и инструмената који су у сагласности са захтевима и стандардима ЕУ.

Потребни су значајни напори за даље усаглашавање како би се решили преостали недостаци и осигурала адекватна примена и спровођење правних тековина.

Као што је наведено у Делу II, у погледу Косова, фискална територија земље је иста као и царинска територија, а испорука робе и услуга са Косова и на Косово имају сличан порески третман као извоз и увоз и испорука услуга у треће земље и из трећих земаља. Комисија ће пратити да ли ће пракса и даље бити таква.

Оцена у даљем тексту не доводи у питање процену фискалног законодавства Републике Србије у оквиру Поглавља 8 - Конкуренција, нарочито у односу на обавезу усклађивања Закона о порезу на доходак грађана, Закона о порезу на добит правних лица и Закона о слободним зонама са правним тековинама о контроли државне помоћи.

III.a. Индиректно опорезивање

У области законодавства о индиректном опорезивању, Република Србија је на добром нивоу усклађености. **Порез на додату вредност** прати главну структуру прописану у законодавству ЕУ. Међутим, још увек постоје нека одступања која треба решавати до тренутка приступања.

Наиме, концепт трансакција унутар заједнице није део система ПДВ у Србији и треба га увести у законодавство најкасније до приступања. Поред тога, опсег ПДВ захтева нека прилагођавања. Дефиниције и правила која се примењују за пореске обвезнике, опорезиве трансакције, места где се врше опорезиве трансакције везане за услуге, опорезиве догађаје и опорезивање ПДВ морају бити усклађене са правним тековинама. Одређене робе и услуге, као нпр. природни гас, топлотна енергија за грејање и пренос права на

стамбену имовину, које сада подлежу смањеној стопи ПДВ, би требало усагласити са стандардном стопом у правним тековинама.

Изузећа од ПДВ су углавном у складу са правним тековинама. Међутим, нека обавезна изузећа ће морати да се спроведу и нека да се укину, на пример, у вези са увозом одређене робе за особе са инвалидитетом, повраћајем ПДВ верским заједницама, дечијом храном и опремом, за купце који први пут купују стамбену јединицу, те исто тако и изузећа у вези са међународним речним превозом и увозом бродова коришћених у ту сврху. Изузећа од ПДВ одобрена у оквиру одређених пројеката међународне помоћи морају бити усклађена са правним тековинама пре приступања. Остала изузећа, која се односе на робу коју купују особе са инвалидитетом или њихова удружења, мораће додатно да се ускладе са правним тековинама.

Пореске олакшице у Србији за робу која улази у слободну зону не треба да се примењују на робу за крајњу употребу или потрошњу у слободној зони, као што су грађевински материјали, опрема за производњу и снабдевање енергијом. Исто важи и за услуге које нису директно повезане са испорукама робе изузете од пореза, као што су обезбеђење, чишћење, оглашавање, рачуноводство и сл. Пореске олакшице утврђене у српском Закону о слободним зонама морају бити усклађене са Директивом о ПДВ.

У циљу усклађивања са дефиницијама ЕУ и спречавања било каквих недостатака, Србија мора јасно дефинисати нове зграде и нова средства превоза ради примене ПДВ.

Србија мора да се усагласити са правним тековинама у вези са одређеним посебним програмима. Она би морала да спроведе посебан програм за инвестиционо злато и морала би додатно да детаљно наведе правила за повраћај ПДВ пореским обвезницима који немају седиште оснивања у Србији. Конкретно, Директива 2008/9/ ЕК о повраћају ПДВ се мора пренети у домаће законодавство. Праг за регистрацију од 65.000 евра је знатно већи од оног предвиђеног чланом 284. Директиве о ПДВ. Посебни програми за пољопривреднике и путничке агенте су слични онима у правним тековинама. Формалне обавезе би морале бити усаглашене: нарочито у погледу обавезе подношења рекапитулативних изјава о трансакцијама унутар заједнице.

У области акциза, Србија прати главну структуру законодавства ЕУ. Међутим, она наплаћује акцизе на нпр. на кафу и електронске цигарете који нису опорезовани на нивоу ЕУ, док у Србији уље за ложење, битуменски угљ и кокс, природни гас и моторно гориво у индустријске сврхе не подлежу акцизама. У ЕУ, акцизни производи, како је дефинисано законодавством ЕУ, морају се опорезовати бар са минималним износом акцизе у Унији.

Изузећа од ПДВ и акциза за робу увезену у личном пртљагу путника који долазе из иностранства су у складу са правним тековинама за дуван; међутим, Република Србија ће морати да прилагоди квантитативне границе за алкохол¹¹. Штавише, пошто Директива 2007/74 не утврђује посебне границе за парфеме и тоалетну воду, Србија ће морати да размотри ограничења за та два производа. Свакако, у ЕУ би оне чиниле део новчаног ограничења за путнике у погледу увезених производа, осим алкохола и дувана (максимално 430 евра за оне који путују авионом и морем и 300 евра за друге путнике). Републике Србија тренутно примењује праг од 100 евра и зато би требало то да измени у свом законодавству. Након приступања, Србија ће морати да примењује ова права вези са уносом робе у случају путника који долазе из земаља које нису чланице ЕУ. Слично

¹¹ Директива 2007/74 дозвољава путницима да понесу или: (а) 1 литар алкохола који има више од 22% алкохола по запремини или (б) 2 литра алкохола до 22% алкохола по запремини. Путници могу исто тако понети 4 литра непенушавог вина и 16 литара пива.

томе, приликом приступања Србија ће морати да усагласи горе наведено питање за путнике који путују ЕУ у складу са Директивом 2008/118.

Србија ће морати да се усагласи са ЕУ дефиницијама за регистрованог пошиљаоца и регистрованог примаоца акцизних производа, као и са одредбама које се односе на праћење и кретање акцизних производа. Поред тога, мораће да уведе Систем за контролу кретања акциза ЕУ (*EMCS*).

Законодавство Републике Србије о алкохолним производима није у складу са правним тековинама у погледу структура и обима акциза, дефиниције производа, опорезиве основе и минималних износа дажбина. Разлике стварају значајну дискриминацију против одређених увезених ракија (ракије од житарица) у корист локално произведених алкохолних пића (воћне ракије). Ову дискриминацију би требало хитно решити и разлике исправити јер крши члан 37. о фискалној дискриминацији Споразума о стабилизацији и придруживању између ЕУ и Републике Србије. Етил-алкохол би требало опорезивати и потребно је увести изузетке за денатурисани алкохол. С обзиром на широко распрострањену праксу домаће производње, Србија ће морати адекватно да примени законодавство како би се осигурало да сва произведена алкохолна пића, чак и за сопствену потрошњу, буду опорезивана према правним тековинама. Србија може да примени смањене стопе царине на „мале произвођаче“ алкохолних пића усклађивањем сопственог законодавства са одредбама Директиве 92/83/ ЕЕЗ.

Када су у питању *дувански производи*, Република Србија би требало да се усагласи са Директивом Савета 2011/ 64/ ЕУ о дефиницији произведених дуванских производа. Акциза на цигарете садржи и специфичну и *ad valorem* компоненту која је дефинисана у складу са правним тековинама. Што се тиче минималног опорезивања цигарета, порез на акцизе у Републици Србији је испод нивоа који је захтеван правним тековинама. Република Србија је обавестила да је усвојила закон о повећању специфичне акцизе, са циљем постепеног приближавања нивоу минималних пореза за цигарете у ЕУ. Акциза на цигаре и цигарилосе је у складу са минималним нивоима опорезивања у правним тековинама. У другим категоријама дуванских производа (фино резани дуван и други дуван за пушење), српске акцизе се обрачунавају на исти начин као у ЕУ, али су српске стопе и минимални нивои акциза нижи. Србија би требало да се усклади са нивоима опорезивања у Европској унији, укључујући и у случају програмираног увећања пореза из Директиве 2011/64 / ЕЕЗ.

Почев од јануара 2016. године, за добијање фискалних маркица које се користе за контролу плаћања акциза није потребна гаранција, док су дискриминаторни захтеви по питању употребе фискалних маркица између локалних произвођача и увозника укинати.

Када је реч о *енергетским производима*, опсег производа који подлежу акцизама у Србији је мањи од оних који спадају у домен примене Директиве о опорезивању енергије¹². Сходно томе, следећи производи би требало да подлежу акцизама: керозин који се користи као моторно гориво у индустријске и комерцијалне сврхе, гасна уља у облику моторног горива која се користе у индустријске и комерцијалне сврхе, уље за ложење, течни нафтни гас који се користи као моторно гориво за индустријске и комерцијалне сврхе, природни гас, угаљ и кокс. Електрична енергија се опорезује од августа 2016. године, али са *ad valorem* дажбинама уместо специфичним који су утврђени у правним тековинама. Потребне промене су означене масним словима у упоредној табели у Делу II.а; где Србија не примењује порез, ЕУ минимуми су означени масним словима. Опсег изузетака и смањења акциза мора бити детаљно разматран, јер неке врсте употребе нису

¹² Директива Савета 2003/96/ЕК.

усклађене са правним тековинама, тј. керозин за ваздухопловне намене када се користи за приватно летење из задовољства. Србија мора да се усклади са фискалним маркерима за горива у погледу гасног уља и керозина који су установљени у правним тековинама¹³.

За све три категорије акцизних производа - алкохол, дуван и енергија - Република Србија мора да усвоји систем складиштења и премештања робе у оквиру режима суспензије.

У вези са акцизом на кафу, требало би применити мере опорезивања требају како на локално обрађене, тако и на увезене производе. Ако се наплаћује акциза само приликом увоза, порез делује као додатна царинска дажбина која дискриминише увезене производе, јер је увезена обрађена кафа подложнија већој стопи опорезивања од сличне локално обрађене кафе. Ова фискална дискриминација је у супротности са чланом 37. Споразума о стабилизацији и придруживању и требало би је хитно решити.

III.b. Директно опорезивање

Република Србија је достигла задовољавајући ниво усклађивања са правним тековинама у области законодавства о директном порезу, али ће морати да примени димензију која постоји унутар заједнице након приступања.

Када је у питању корпоративни порез, српски систем прати исте опште одредбе као и законодавство ЕУ. Међутим, Република Србија ће морати да обезбеди усаглашавање са Директивом о односима матичног привредног друштва и зависног друштва (Директива Савета 2011/96/ЕУ) у вези са заједничким системом опорезивања који се примењује у случају матичних привредних друштва и зависних друштва из различитих држава чланица. Елиминисање двоструког опорезивања мораће да буде гарантовано усвајањем одредби које нуде пореске кредите или изузећа резидентним привредним друштвима које примају дивиденде из других држава чланица које су већ биле предмет опорезивања. Када су у питању дивиденде које дистрибуирају српска резидентна привредна друштва, систем директног изузећа се мора усвојити.

Након приступања ЕУ, потребно је обезбедити усаглашеност са Директивом о спајању (Директива Савета 2009/133/ЕК) о заједничком систему опорезивања који се примењује на спајања, поделе, делимичне поделе, пренос имовине и размену акција у вези са привредним друштвима из различитих држава чланица, као и на пренос регистрованог седишта, *Societas Europaea* (*SE*), или Европског задружног друштва (*SCE*), између држава чланица. У ту сврху, Република Србија ће морати да учини следеће:

- Прошири режим одложеног пореза на пренос средстава у случајевима када друштва за пренос стекну акције које издају привредна друштва;
- Реши случајеве размене акција, пошто је одлагање пореза повезано и са другим правилима који се односе на вредновање размењених акција;
- Реши тријангуларне случајеве, у којима спајање, подела или пренос средстава укључује стално пословно настањивање у држави чланици која се разликује од оне где се налази друштво за пренос;
- Успостави правила о преносу седишта *SE* или *SCE* уколико привредно друштво напусти Србију или се досели у земљу. Чак и без опорезивања у овим случајевима, правила која се односе на вредновање имовине релевантна су за будуће опорезивање.

¹³ Директива 95/60/ЕК предвиђа заједнички систем означавања.

- Обезбеди изузеће капиталних добитака који произилазе из отказивања власништва које би привредно друштво-прималац могло имати од друштва за пренос које је распуштено у случају спајања или поделе.

Правне тековине не дозвољава режим одлагања пореза када постоје делимична готовинска поравнања преноса средстава.

Најкасније, до приступања, Република Србија би требало да се усагласи са Директивом о каматама и накнадама за коришћење права (Директива Савета 2003/49/ЕК).

Уопштено гледано, српско законодавство укључује већину неопходних грађевинских блокова, као што је предвиђено одредбама ОЕЦД-а за трансферне цене. Ипак, неопходни су додатни напори у погледу усаглашавања: Србија мора да потпише и примени Арбитражну конвенцију ЕУ о укидању двоструког опорезивања у вези са прилагођавањем профита повезаних предузећа које захтевају правне тековине. Такође је потребно усвојити ново законодавство у погледу одредбе која захтева или допушта спровођење одлука донетих на основу Арбитражне конвенције, чак и ако би релевантна пореска година (е) под општом одредбом већ била затворена због застарелости. Испитивање који се захтева у Србији за процену пореског обвезника, нарочито у вези са надлежностима у случају преференцијалног пореског режима, заправо представља одредбу против злоупотребе која није директно повезана са трансферним ценама. Недостају детаљније одредбе о специфичним аспектима, као што су нематеријална улагања или услуге, услови у погледу документације о одређивању цена, као и о поступку који омогућава закључивање напредних аранжмана у вези са ценама.

Иако није део правних тековина, Србији се препоручује да обезбеди правну сигурност тако што ће свој национални правни оквир ускладити са начелом ван дохвата руке. Републици Србији се такође препоручује успостављање одговарајућих механизма који би омогућавали прилагођавање трансферних цена када друге земље уведу прилагођавања која су оправдана у начелу и што се тиче износа, тзв. „одговарајућа прилагођавања“. За несметано управљање проблемима трансферних цена, Србији се препоручује да утврди детаљне одредбе о нематеријалним улагањима и услугама, о закључивању напредних аранжмана у погледу цена (АРА) и о условима у вези документације о трансферној цени.

Када је реч о Кодекса понашања ЕУ за опорезивање пословне активности (ОЈ С2, 06.01.1998), пратиће се посвећеност Србије да одустане и уздржи се од увођења потенцијално штетних пореских мера. Поред тога, директни порески систем Србије, а посебно изузеће од пореза и пореске олакшице, би требало ускладити са правним тековинама.

Република Србија не примењује порезе на капиталну добит или сличне порезе у вези са прикупљањем капитала како је предвиђено Директивом Савета 2008/7/ЕК.

III.c. Административна сарадња и узајамна помоћ

Законодавство Републике Србије у овој области налази се у раној фази усаглашавања са правним тековинама, јер није нарочито релевантна за политику до приступања. Србија нема никакве посебне одредбе које одражавају правни тековине о административној сарадњи и узајамној помоћи, изузев онога што је утврђено у појединачним билатералним споразумима о избегавању двоструког опорезивања и у одређеним поступцима Пореске управе у погледу пружања међународне правне помоћи. За разлику од 28 земаља чланица ЕУ, она није потписала Конвенцију ОЕЦД-а/ Савета Европе о међусобној административној помоћи у пореским питањима.

Пореска сарадња у ЕУ захтева делотворну размену информација и узајамну помоћ између пореских органа држава чланица, посебно када су у питању трансакције унутар Заједнице које укључују ПДВ, акцизе и директно опорезивање. Потребно је створити административне структуре као што су централна канцеларија за везу и канцеларија за везу задужена за акцизе ради обраде информација, омогућавања сарадње и усмеравања захтева за помоћ.

Од датума приступања Србији мора да испуне све услове из Директива о административној сарадњи 2011/16, 2014/107 и 2015/2376, Регулative о ПДВ 904/2010 и Правилника о акцизама 389/2012, 612/2013 и 389/2012, нарочито у вези са разменом информација на захтев, спонтаном и обавезном аутоматском разменом информација са свим државама чланицама и другим облицима административне сарадње како је предвиђено законом. Штавише, Република Србија ће морати да усвоји потребне законодавне и административне мере и успостави одговарајућу инфраструктуру како би била спремна да примењује Директиву о опоравку (Директива Савета 2010/24/ЕУ).

Пореске власти Србије навеле су да требају да јачају своје ИТ и комуникационе способности, како би могле да успоставе међусобну повезаност и интероперабилност са пореским управама држава чланица ЕУ и Комисијом. Већ су припремили општи распоред са планираним активностима за успостављање централне канцеларије за везу. У циљу постизања напретка у овој области, они ће затражити финансијску и техничку подршку од ЕУ у оквиру програма помоћи, као што су Инструмент за претприступну помоћ (ИПА), Фискалис и Канцеларија за размену информација о техничкој помоћи (TAIEX). Српске власти не предвиђају никакве правне проблеме у усклађивању и поштовању правних тековина.

III.d. Оперативни капацитет и компјутеризација

Република Србија је у раној фази усаглашавања са правним тековинама и мора уложити значајне напоре како би својој пореској управи обезбедила одговарајуће ИТ системе, поступке и особље ради спровођења и примене законодавства ЕУ. Србија ће морати да развије стратегију за побољшање ИТ капацитета и учинка.

Што се тиче *компјутеризације* у области ПДВ, Србија ће морати да прилагоди своје ИТ системе како би се омогућила интероперабилност и међусобна повезаност с системима ЕУ (системом за размену информација о ПДВ и сродни системи). Република Србија такође треба да обезбеди да размена информација између држава чланица ЕУ која се односи на посебан програм за електронске услуге, телекомуникације и радиодифузију које пружају трговци без седишта неопорезивим особама буде успостављена и међуповезана са ЕУ системима. Исто важи и за повраћај ПДВ како је предвиђено Директивом Савета 2008/9/ЕК.

Када је реч о акцизама, Републици Србији је потребан национални систем за надзор над кретањима акцизних производа, те је неопходно да развије инфраструктуру која омогућава интероперабилност и међусобно повезивање са Системом за контролу кретања акциза (EMCS) и његовим пратећим системима, као што је Систем за размену података о акцизама (SEED), регистар оператора и систем за праћење CS/MISE (Информациони систем за управљање централним услугама који се тичу акциза). За развој EMCS-а, општи аранжмани за акцизе морају бити усаглашени са Директивом Савета 2008/118/ЕК.

У области директног опорезивања, Србија мора прилагодити свој ИТ систем, с једне стране, како би се омогућила размена информација предвиђених законом ЕУ на дан приступања, укључујући и аутоматску размену информација, а с друге стране, обезбедила

правилна примена директива о порезу на привредна друштва и административној сарадњи.

Република Србија ће такође морати да се припреми за размену свих других података и електронских образаца у области опорезивања. На пример, информације о порезу у Србији морају бити интегрисане у базу података „Порези у Европи“, која је доступна на сајту *Europa*.

IV. ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ

С обзиром на горе наведено, посебно налазе представљене у Делу III, Србија се не може сматрати довољно спремном за преговоре о овом поглављу. Због тога, Комисија у овој фази не препоручује отварање приступних преговора са Србијом о поглављу које се односи на Опорезивање.

Србија опорезује одређене врсте углавном локално произведених алкохолних пића по нижој стопи у односу на неке друге сличне, углавном увезене врсте. Акциза на кафу се примењује само приликом увоза, а не након пуштања у промет, чиме се штите домаћи производи од кафе. Такве одредбе нису у складу са чланом 37. Споразума о стабилизацији и придруживању (ССП) између ЕУ и Србије.

С обзиром на ова специфична питања и укупну ситуацију која је горе оцењена, препоручује се да ово поглавље буде отворено за преговоре под условом да је испуњено следеће мерило:

- Србија треба да ревидира своје законодавство о акцизама на алкохол и кафу како би се осигурала потпуна усклађеност са чланом 37. ССП о фискалној дискриминацији.